

AVERTIZARE: PROTECȚIA VIȚEI DE VIE DE BOLI ȘI DĂUNĂTORI

Vremea caldă cu precipitații din ultima perioadă favorizează dezvoltarea mai multor specii de boli la vița de vie. Una dintre acestea, foarte periculoasă pentru cultură, este Mana viței de vie (*Plasmopara viticola*). În funcție de condițiile climaterice și intensitatea atacului poate duce la distrugerea totală sau parțială a inflorescențelor și boabelor. Atacul are impact semnificativ asupra calitatii strugurilor și vinului, cât și asupra cantității recoltei. Foarte periculos este infectarea viilor de mână de la faza de formare a inflorescențelor și până la atingerea bobitei mărimii bobului de mazăre.

Ciuperca atacă toate părțile verzi ale plantei. Pe frunze apar pete decolorate de culoare galbuie numite "pete untdelemnii", în dreptul cărora, în funcție de umiditate și temperatură, apare după o perioadă de timp un puf albicios. Mai târziu petele se necrozează, se usucă și țesutul se rupe. Pe boabele tinere, când umiditatea aerului este ridicată, apare un puf alb (conidioforii și conidiile de atac). Pe boabele formate, atacul se manifestă prin brunificarea acestora. Boabele atacate se desprind ușor de rahis și cad.

Iernează patogenul sub formă de oospori în frunzele infectate cazute pe sol toamna. Pragul de germinare a oosporei este de 11°C, iar pentru dezvoltarea patogenului -7,9°C. Perioada de incubație pentru un ciclu de dezvoltare constituie suma de temperaturi efective (STE) de 61°C. În mod obișnuit, o perioadă de incubație durează 10-20 zile de primăvară, 4-8 zile în vară. Intensitatea dezvoltării bolii depinde de frecvența căderii precipitațiilor și durata prezenței picăturilor de apă pe butuci. În cursul perioadei de vegetație pot avea loc 1-5 infecții primare și până la 50 infecții secundare.

O altă maladie a viței de vie nu mai puțin periculoasă este Făinarea (*Uncinula necator*).

Atacă toate organele verzi ale viței de vie. Acoperă cu depunere albă-cenușie, compusă din păiangeniș de hife, care formează sporularea conidiană. La maturitate acești spori se răspândesc ușor prin curenții de aer. Nimerind pe frunze, lăstari, bobite, spori germinează și infectează organele viței de vie. În funcție de condițiile climatice procesul de formare a conidiilor și infectare a organelor plantei continuă toată perioada de vegetație.

Iernează miceliul în scoarța lăstarilor și în muguri, sub solzi, uneori iernează și periteciile. Prima infectare este greu de observat. Doar la a doua generație pe frunze

apar pete nu mari cu depunere albă-cenușie, aceasta la acumularea sumei de temperaturi active de 237°C (se sumează TMD a aerului peste 0° din momentul dez muguririi, de obicei 18-20 aprilie). La TMD a aerului de 18-26°C perioada de incubație constituie 4-4,5 zile.

Mai târziu se infectează boboșele, care se acoperă cu o depunere fină cenușie.

Boboșele nu mai cresc, altele continuă creșterea, dar pielea se întărește, crapă - are loc afectarea caracteristică a bolii, când se văd semințele. Această infectare a boboșelor continuă până la părguire. La infectarea lăstarilor ciuperca pătrunde în ochiurile de întemeere, unde rămâne acolo până în

primăvară.

Prevenire și combatere: În scopul protecției culturii, tratamentele cu produse de uz fitosanitar se vor efectua la avertizare pentru combaterea manei și făinării, cu produse omologate, conform Registrului de Stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților permise pentru utilizare în Republica Moldova. Luând în calcul condițiile climatice formate, primul tratament la soiurile receptive la mană și făinare urmează a fi efectuat în faza „creșterea lăstarilor”, la atingerea lungimii lăstarilor de 15-30 cm. Următoarele tratamente obligatorii se vor efectua în faza „rămolirea inflorescențelor” și imediat după înflorit.

Ulterior tratamentele împotriva manei și făinării urmează de efectuat în funcție de condițiile climaterice, receptivitatea soiului, gradul de dezvoltare a bolii, termenul de acțiune a preparatelor utilizate anterior. Pentru a preveni formarea raselor rezistente de mană și făinare, fungicidele se vor alterna după substanța activă, atrăgând atenția la calitatea pregătirii soluției de lucru și utilizarea acesteia. Cadența tratamentelor se poate reduce la 10 – 12 zile, în cazuri favorabile de atac pentru făinare și mană.

În diminuarea impactului negativ al bolilor foarte importante sunt aplicarea corectă a lucrărilor de întreținere a butucului (tăiat, legat, copilit, prășit, dezfrunzit și alte măsuri).

Tratamentele efectuate împotriva manei și făinării vor proteja vița de vie și de alte maladii, cum ar fi: Antracnoza (*Gloeosporium ampelophagum*), Brener (*Pseudopeziza tracheiphila*), Putregaiul alb (*Coniothyrium diplodiella*) și cenușiu (*Botritis cinerea*).

În această perioadă în unele plantații viticole din sudul republicii se remarcă zborul intens și depunerea ouălor de Moliile strugurilor (eudemis și cochilis) (*Lobesia botrana* și *Eupoecilia ambiguella*).

Molia eudemis dezvoltă trei generații pe an, molia cochilis – 2. Fluturi de talie mică, cu anvergura aripilor de 10-16 mm, la molia eudemis de culoare cenușie, cu aripile dinainte pestrițe, la molia cochilis – galbene deschise cu o fâșie lată transversal cafenie întunecată.

Primăvara apar fluturii care se împerechează și depun ouăle pe bobocii florali, cârcei și chiar frunze.

Omizile acestor dăunatori sunt verzui la Eudemis și brun-roșcate la Cochilis, cu lungimea de 12-14 mm. Omizile apărute se hrănesc cu bobocii florali pe care îi înfașoară cu o țesătură fină, mătăsoasă. Ambele specii ierneză în stadiul de pupă într-un cocon alb- cenușiu sub scorța tufelor.

Pentru determinarea intensității zborului fluturilor, în focarele din anul precedent se vor instala capcanele feromonale, câte o capcană pentru fiecare specie la 3-5 ha. Dacă timp de 24 ore se vor depista peste 20 de fluturi la o capcană, va fi necesar de continuat observările asupra depunerii ouălor. Pe sectoarele, unde ouăle se vor depista la peste 10% inflorescențe, la începutul eclozării a 1-2% din larve, până la pătrunderea acestora în inflorescențe, va fi necesar de efectuat tratament cu un insecticid omologat la cultură.

La aplicarea tratamentelor complexe se va avea în vedere compatibilitatea produselor folosite și strict se va respecta tehnica securității muncii.

Pentru a afla mai multe informații despre dezvoltarea bolilor și dăunătorilor, precum și produsele omologate la culturi, luați legătura cu inspectorii din subdiviziunile teritoriale pentru Siguranța Alimentelor.

Direcția protecția plantelor